

GFR01226521
ESS

Generální finanční ředitelství
Lazarská 15/7, 117 22 Praha 1

Sekce metodiky a výkonu daní

Č. j. 12199/21/7100-20116-050822

Informace GFŘ ke změnám sazeb DPH od 1. 1. 2021

Snížení sazby DPH u zpracování komunálního odpadu k dalšímu využití

Dne 31. 12. 2020 byl zveřejněn ve Sbírce zákonů zákon č. 609/2020 Sb., kterým se také mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o DPH“). V důsledku této legislativní změny dochází ke snížení sazby daně z přidané hodnoty u zpracování komunálního odpadu k dalšímu využití z 21 % na 15 %.

V rámci novelizovaného znění zákona o DPH je nově zařazena do přílohy č. 2 položka CZ-CPA „**38.3 – Zpracování komunálního odpadu k dalšímu využití; druhotné suroviny**“, přičemž za předpokladu naplnění zákonných podmínek se při poskytnutí této služby od 1. 1. 2021 uplatní první snížená sazba daně (15 %). Tato položka byla do přílohy č. 2 doplněna na základě poslaneckého pozměňovacího návrhu. V této souvislosti upozorňujeme, že první sníženou sazbu daně lze aplikovat pouze na službu zpracování komunálního odpadu k dalšímu využití, tj. nikoliv na samotný pouhý prodej druhotné suroviny, při kterém se z pohledu principů DPH jedná o dodání zboží a nikoliv o poskytnutí služby. Předmětná položka 38.3 se nově nachází v příloze č. 2 k zákonu o DPH, která upravuje výhradně oblast první snížené sazby daně pro služby a nikoliv zboží. V případě dodání druhotných surovin tedy nedochází od 1. 1. 2021 k žádné změně v uplatňování sazby daně.

Výklad pojmu „komunální odpad“ pro účely zákona o DPH

Vzhledem k novému zákonu o odpadech (zákon č. 541/2020 Sb.), který od 1. 1. 2021 rozšiřuje definici komunálního odpadu o směsný odpad a tříděný odpad z jiných zdrojů (nejen tak od fyzických osob z domácností), pokud je co do povahy a složení podobný odpadu z domácností, považujeme za nezbytné upřesnit, co se rozumí **pojmem „komunální odpad“ pro účely zákona o DPH**.

Z důvodů vysoké harmonizace DPH na úrovni Evropské unie je nutno při výkladu základních principů DPH, a to včetně použití a výše sazeb daně, vycházet z unijních právních předpisů, kterým je v první řadě směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty (dále jen „směrnice o DPH“). Ve směrnici o DPH je v příloze III bodu 18 uvedena možnost uplatnit sníženou sazbu daně mimo jiné při *poskytnutí služeb s odvozem a zpracováním domovního odpadu, není-li tato služba poskytována veřejnoprávními subjekty*. Ze znění směrnice o DPH včetně jejich komentářů tak lze vyvodit, že úmyslem této evropské legislativní úpravy bylo ulevit sníženou sazbou daně pouze při sběru a likvidaci domovního odpadu (odpadu produkovaného domácnostmi) a nikoliv při sběru a likvidaci

odpadu produkovaného podnikatelskými nebo i třeba neziskovými subjekty. Ve snížené sazbě daně tak mohou být pouze předmětné služby spojené s domovním odpadem, tj. výlučně s odpadem vyprodukovaným domácnostmi, přičemž veškerý další odpad nemůže mít stejný daňový režim.

Zákon o DPH v příloze č. 2 neobsahuje výslovnou definici, co se rozumí pojmem „komunální odpad“, a to ani odkazem na jiný právní předpis. S ohledem na harmonizaci daně z přidané hodnoty v rámci Evropské unie je však nezbytné pojem „komunální odpad“, vykládat v duchu evropského práva. Komunálním odpadem se z hlediska eurokonformního výkladu tak myslí právě a jen domovní odpad, který vyprodukuje domácnost běžnou nepodnikatelskou činností. Novou definici komunálního odpadu obsaženou v novém zákoně o odpadech od 1. 1. 2021 tak není možné použít při výkladu pojmu komunální odpad pro účely zákona o DPH.

Pro úplnost lze uvést, že na webu Finanční správy je zveřejněna Informace „*Určení sazby daně při sběru, svozu a likvidaci komunálního odpadu dle novely zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDPH“), účinné od 1. 1. 2009*“ ze dne 27. ledna 2009, která odkazovala na komunální odpad dle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. Zde je však třeba vzít v úvahu, že tento odkaz byl i při dodržení principů platných pro DPH možný, neboť vymezení komunálního odpadu dle tohoto zákona účinného do 31. 12. 2020 bylo shodné s přístupem platným pro účely DPH.

Z výše uvedeného vyplývá, že od 1. 1. 2021 nedochází ke změně, tedy ani k rozšíření aplikace první snížené sazby DPH z důvodu nové definice pojmu komunální odpad v novém zákoně o odpadech.

První sníženou sazbu DPH (15 %) lze tedy, stejně jako do 31. 12. 2020, uplatnit pouze u vybraných služeb souvisejících s odpadem vyprodukovaným domácnostmi (komunální odpad pro účely zákona o DPH). Jedná se o služby zařazené do následujících položek:

- 38.1 Sběr a přeprava komunálního odpadu.
- 38.2 Příprava k likvidaci a likvidace komunálního odpadu.

Nově je od 1. 1. 2021 do těchto služeb zařazena i služba 38.3 Zpracování komunálního odpadu k dalšímu využití.

Závazné posouzení určení sazby daně u zdanitelného plnění

V případě nejistoty či nejasností jakou sazbu daně v případě zdanitelného plnění uplatnit, lze i nadále využít institutu tzv. závazného posouzení. Podání žádosti o závazné posouzení pak vychází především z § 47a a § 47b zákona o DPH, přičemž se pro podání žádosti a další procesní záležitosti spojené s řízením o závazném posouzení použijí příslušná ustanovení zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů. Žádost se může vztahovat pouze k jedné položce zboží či služby a její podání podléhá správnímu poplatku ve výši 10 000 Kč.

Ing. Jiří Fojtík
ředitel sekce